

Joukkokäyttäytyminen

joukko on eri asia kuin ryhmä;
joukkokäyttäytymisessä on omat
lainalaisuutensa

Joukkojen psykologiaa

- satunnaisuus
- ei vakiintuneita normeja tai rooleja
- jäsenet eivät tunne toisiaan tai ainakaan kaikkia muita
- joukkoilmiöt voidaan luokitella:

1) joukkoliikkeisiin

- syntyvät muutospaineista (esim. reformi = olemassa olevien arvojen hyväksyminen muutoksessa, kumouksellisuus = valtaa pitävien arvojen vastustaminen)
- monesti organisoituvat karismaattisen johtajan ”taakse”
- muutostarpeen toteuduttua usein kuihtuvat

2) joukkotapahtumiin

- tilanteet, joihin on kokoontunut runsaasti ihmisiä
- ilmiöitä: villitykset, mellakat, paniikki ja karnevaalit
- emergentin normin teoria: joukkotapahtumissa ihmiset alkavat noudattaa tilanteessa syntynyttä normia (eli tekevät sitä mitä muutkin tekevät) vrt. konsertissa muutama ihminen nostaa kädet ylös ja heiluttaa musiikin tahdissa > kohta koko yleisö toimii samoin
- sosiaalisen identiteetin teoria:
oman minän määrittely tapahtuu meille tärkeiden ryhmien jäsenyyden kautta > tilanne vaikuttaa, mitä jäsenyyttä haluamme korostaa (esim. maaottelussa pukeudutaan omaan maan väreihin ja ollaan suomalaisia, vaikka emme muuten erityisesti korosta kansallisuuttamme)

- joukkokäyttäytyminen ilmenee myös *deindividuaationa* eli *epäyksilöitymisenä*
- joukossa henkilökohtainen minätietoisuus alenee; lopetamme oman minän tarkkailun ja ”antaudumme joukon vietäväksi” eli teemme asioita, joita emme yksin ollessamme tekisi
- epäyksilöitymistä saattaa lisätä yhtenäisen asun käyttäminen (ns. univormu), mutta näin ei aina ole
- katastrofi- ja paniikkitilanteet ovat myös sosiaalisia tilanteita ja ne saavat ihmiset toimimaan eri tavoin:
esim. otetaan muut huomioon ja autetaan, ajatellaan vain läheisiä, pelätään kasvojen menettämistä, ajatellaan itsekeskeisesti
- > tieto oikeasta toimintatavasta lievittää pelkoa ja auttaa hallitsemaan tunteita